

ZNEUŽÍVANIE VÄZBY, NADKVALIFIKÁCIA TRESTNÝCH ČINOV, ZNEUŽÍVANIE A KORUMPOVANIE KAJÚCNIKOV. Makó na slobode, iní po jeho výpovediach zavretí. Nezákonnosti na slovenský spôsob

- CZ24 News | 3. července 2022

SLOVENSKO: Známi advokáti, vrcholní prokurátori, sudcovia a akademici z viacerých krajín diskutovali o najväčších problémoch s nezákonnými postupmi v trestnom konaní, ktoré v posledných mesiacoch čoraz výraznejšie trápia aj slovenskú aplikačnú prax.

Zneužívanie väzby na vynútenie priznania, nadkvalifikácia trestných činov či nadužívanie kajúcnikov. Známi advokáti, vrcholní prokurátori, sudcovia a akademici z viacerých krajín diskutovali o najväčších problémoch s nezákonnými postupmi v trestnom konaní, ktoré v posledných mesiacoch čoraz výraznejšie trápia aj slovenskú aplikačnú prax.

„Postoj, že účel svätí prostriedky, je neakceptovateľný,“ zdôraznil na konferencii dekan Právnickej fakulty Univerzity Komenského Eduard Burda.

„Doteraz sme boli zvyknutí, že Slovensko si od Česka bralo dobré a osvedčené riešenia, ale zdá sa mi, že v súčasnosti skôr preberá Česko od Slovenska zlú aplikačnú prax,“ povedal na margo využívania tzv. kajúcnikov Lukáš Bohuslav z katedry trestného práva Karlovej univerzity v Prahe.

Narážal na široko medializované kauzy najmä Národnej kriminálnej agentúry a špeciálnej prokuratúry, ktoré často stoja na výpovediach jedného či dvoch s políciou spolupracujúcich zločincov. V tejto súvislosti sa spomína najčastejšie najmä osoba bývalého riaditeľa Kriminálneho úradu Finančnej správy Ľudovíta Makóa, ktorý údajne svedčí až v niekoľkých desiatkach prípadov.

Svojimi usvedčujúcimi výpoveďami dostal v posledných mesiacoch mnohých ľudí do väzby, pričom on sám je stíhaný na slobode a nemá núdzu ani o peniaze. Množstvo ním obvinených prominentov pritom jeho výpovede odmieta ako nepravdivé a účelové. Upozorňujú, že Makó dostal za usvedčujúce výpovede od prokuratúry nenáležité výhody a za to je ochotný rozprávať všetko, čo chcú vyšetrovatelia a prokurátori počuť.

VIDEO: Ľudovít Makó o tom, či by mal byť vo väzení. (rozhovor z 8. 7. 2021)

Svätí účel prostriedky?

Skúsenosti z praxe a svoje názory na konferencii prezentovali aj sudca Najvyššieho súdu František Mozner, Martin Puchalla zo Slovenskej advokátskej komory, český profesor trestného práva Tomáš Gřivna či Sergej Romža z Právnickej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach. Diskutujúcich si ale prišiel vypočuť aj prvý námestník Generálnej prokuratúry SR Jozef Kandra či profesor a bývalý kandidát na funkciu generálneho prokurátora Jozef Čentíš.

Konferencia bola odborná a vecná, o živých trestných veciach sa nerozprávalo. Pomenovať negatívne

trendy v tejto oblasti sa však jednotliví účastníci nezdráhali. *„Trestný proces sa musí riadiť výlučne zákonnými prostriedkami a pri rešpektovaní základných práv a slobôd. Postoj, že účel svätí prostriedky, je neakceptovateľný. Niekedy mám pocit, ako keby si to orgány činné v trestnom konaní trochu pomýlili a pôsobi to, ako keby bola ich úloha dosiahnuť odplatu,“* zdôraznil dekan Burda.

Medzi právnikmi zo Slovenska panovala zhoda, že najvýraznejšími problémami sa v praxi ukazuje využívanie väzby ako nátlakového prostriedku, nesprávna kvalifikácia zločineckej či organizovanej skupiny, nadkvalifikácia skutkov a najmä nedostatočné odôvodnenia rozhodnutí.

Zároveň však pripomenul, že problémy s implementáciou práva nie sú vlastné len Slovensku a netreba ich vnímať precitlivo. *„Identifikovali sme okruh nezákonností, ktoré sa vyskytujú. Netreba nad tým zatvárať oči, ale treba proti nim tvrdo a jasne zakročiť. Netreba ale zasa z toho robiť tragédiu, pretože aj trestné konanie je proces a chyby sa stávajú. Treba ich ale odstraňovať,“* poznamenal Burda.

Okrem českých kolegov si mohli účastníci konferencie vypočuť aj skúsenosti zo vzdialenejšieho zahraničia. O téme svedkov-kajúcnikov a medzinárodnej policajnej spolupráci hovorila aj Ibtissem Lassoued, dubajská právnička venujúca sa finančným zločinom s medzinárodným presahom, či bývalý americký prokurátor a poverený námestník ministra spravodlivosti USA Richard Donoghue. Ten viedol napríklad veľký prípad už odsúdeného mexického drogového baróna Joaquína (El Chapo, slov. Krpec) Guzmána, kde vystupovalo až zhruba 50 kajúcnikov.

VIDEO: Pozrite si emotívnu svedectvo advokáta Martina Ribára o 18 a pol mesačnom pobyte vo väzbe. Podľa Ústavného súdu tam bol nezákonne. (20. 5. 2021)

Svedectvá kajúcnikov

„Využívanie inštitútu musia orgány činné v trestnom konaní vráť súdu posudzovať veľmi opatrne. Obzvlášť, ak ide o rozhodujúci usvedčujúci dôkaz,“ dodal na odborno-vedeckej konferencii Bohuslav.

V podobnom duchu ponúkol svojej skúsenosti s inštitútom kajúcnikov Richard Donoghue. Spôsob využívania kajúcnikov je podľa neho na Slovensku iný, než na aký je zvyknutý v Spojených štátoch amerických.

„V USA by museli byť obhajobe sprístupnené všetky výhody, ktoré kajúcnik za svoje svedectvá získal a získa. Po druhé, obhajoba má počas súdneho konania príležitosť veľmi detailne konfrontovať sumár týchto výhod a vyhodnocovať, ako veľmi mohli tieto výhody ovplyvniť dôveryhodnosť svedectva takéhoto kajúcnika,“ porovnával Donoghue rozdiely medzi USA a Slovenskom v májovom rozhovore pre denník Pravda.

„A nakoniec, americká prokuratúra by sa tak jednoducho nespoliehala len na svedectvá kajúcnikov. Použili by ich, ale len preto, že majú v prípade aj iné dôkazy. Bolo by veľmi dôležité, že na koniec pojednávania by prokurátor upozornil súdnu porotu, že sa nemôže na svedectvo kajúcnika spoliehať. Prokurátor by porotu vyzval, aby sa snažila pochopiť, že informácie od kajúcnika môžu vyhodnotiť ako pravdivé, ak sú podporené aj všetkými ďalšími dôkazmi v prípade,“ doplnil Donoghue, ktorý je od mája aj členom právneho tímu z korupcie obvineného podnikateľa Miroslava Výboha.

Vedeká konferencia sa konala aj za účasti občianskeho združenia Za právny štát, ktoré vzniklo preto, aby poukázalo na negatívne trendy v slovenskej justícii. Jeho zástupca Matej Marhavý hovorí, že vo všeobecnosti panovala medzi diskutujúcimi v preberaných otázkach zhoda. A to bez ohľadu na to, či išlo o sudcov, prokurátorov alebo advokátov, ktorí štandardne stoja v sporoch na opačných stranách.

„Nemyslím si, že by došlo k nejakému nepochopeniu a rozporom medzi prednášajúcimi či diskutujúcimi, skôr naopak. Všetci naozaj konsenzuálne dospeli k záverom, ako by malo trestné konanie vyzeráť a k čomu by sme sa mali približovať. Na konferencii jasne odznelo, že naša súčasná právna úprava je správna a nie je na nej potrebné veľa meniť. Skôr je potrebné zmeniť prístup v rámci postupov orgánov činných v trestnom konaní,“ uzavrel Marhavý.

[ZDROJ](#)